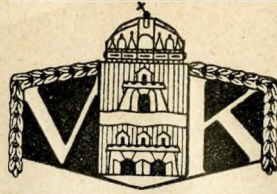

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Muzeumban szeretnék összegyűjteni az ország területén levő sok régi órát*

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

681.11

Hely

Idő

"19?"

Személy

Helyszám

Muzeumban szeretnék összegyűjteni az ország területén levő sok régi órát

Amerikai tudományos intézet vásárolta meg egy budapesti iparos óraszerkezeteit

A gyűltöszvenvedély az emberek sokaságát izgalja. A legkülönbözőbb dolgokat gyűjtik emberek, vannak, akik bélyegeket, érmeket, mások régiségeket halmoznak össze és nemes lelkesedéssel igyekeznek összehordani mindazt, amit idők, távlatok szempontjából érdekesnek találnak. Magánembereknek ez a nemes szenvedélye muzeumok és közgyűjtemények számára rengeteg értékes holmit mentett meg, amelyek elmúlt évezredek és évszázadok kulturájának, tudásának és emberi alkotásainak beszédes emlékei. Most olyan hírek keltek szárnyra, hogy a budapesti órásiipartestület rövidesen megnyitja az óramuzeumot. Az óra évezredek kísérőtársa az embernek és a kultúra haladásával sok mindenféle formában jelenkezett. A legtöbb gondolkodót foglalkoztatta az idő jelzésére alkalmas eszköz megteremtése és az első idők homok és napóráitól kezdve minden időben és minden vidéken a világnak más-másféleképpen igyekeztek időjelző eszközöket kitalálni.

Maga az óra ma ismert formájában, az emberi agynak aprólékos szerkezetek előállítására irányuló tudásának szép példája, de nemcsak technikai alkotásként érdemel figyelmet, hanem mint az ötvösművészetnek az órákban kifejeződő alkotása is. Azok az órásmesterek, akik

hivatalukkal nem pusztán kenyérkereseti forrásnak tekintik, hanem azt művészetté felmagasztalva igyekeznek szélesedő területen megismerni és tökéletesíteni, a világ minden kulturahelyén arra törekednek, hogy mesterségük évezredek multjának remekait szemléltető gyűjteményekben hozzák össze. Ez a terv az óramuzeum létesítésére természetesen Magyarországon is régen felmerült. Az ötletet a magyar órásmesterek egészen különleges tudású és munkásságú tagja, Schwartz Zsigmond, aki a magyar órás szak-könyvtárnak eddig hat kötetét írta meg, vetette fel. Tíz év előtt történt, amikor az Órásiipartestület negyvenéves fennállását ünnepele. Az ipartestület akkori elnöke természetesen lelkesedéssel vette az ötletet, igyekezett azt megvalósítani, azonban korai és váratlan halála megakadályozta benne. Azóta többször, vetették fel az óramuzeum létesítésének szükségességét, mert a magyar órásiipar tulajdonában szakszempontról és iparművészeti tekintetből is igen sok nagyon értékes régi és egészen különös szerkezetű óra van.

A Budapesti Órásiipartestület négy év előtt elhatározta, hogy hozzáfog a régi órák gyűjtéséhez, hogy megalapozza az egykor létesítendő óramuzeumot. A négy év alatt sikerült is egy igen tekintélyes, érdekes és értékes régi óragyűjteményt összehordani, az órásiipartestület azon

ban olyan szegény, hogy nem tud a gyűjteménye számára helyiséget sem tartani, mert még hivatali helyisége sincsen, hanem az ékszeresarnok egyik szobájának albérlője és ott tartja irodai óráit. Nagy szegénysége és helyiségnélkülisége miatt meg se kísérelhette, hogy a nagyközönséghez forduljon s kérje, hogy régi óráit a muzeumnak felajánlja.

Az óramuzeum dolgozóit megkérdeztük

Schwartz Zsigmondot, aki a következőket mondotta el:

— Évek óta igyekszem az óramuzeum dolgozóit dűlőre vinni, de karlársaim áldozatkészségéből ez aligha fog sikerülni. Ehhez a főváros vagy az állam segítségére volna szükségünk. Ilyen alapon létesítették Bécsben is 1917-ben az óramuzeumot, amely aránylag igen rövid idő alatt a világ egyik legszámottevőbb óramuzeumává fejlődött. Bécs város akkoriban az óramuzeum céljaira megvásárolta az I. kerület Schulhof 2. számú házait a háromemeletes épületet a muzeum céljaira átalakította. Egészen ritka és minden darabjában muzeális értékű anyag gyűjtött össze, amelyről Kajtan Rudolf, az intézet igazgatója számos tanulságos és érdekes előadást tartott. Én, hogy a bécsiek példáját követhesük, összeállítottam azoknak az ismertetőjeleknek a jegyzékét, amelyek alapján az órák megállapíthatók, hogy a kezébe kerülő óramű hol és mikor készült, valóban antik óráknak számíthat-e és olyan értéket képvisel-e, hogy a jövő számára meg kell menteni. Most dolgozom „Kiváló órák sok élettörténete és alkotásai” című munkámon, amelyben a külföldi óraművesek hírességein kívül a magyar régmúlt órásmestereivel is foglalkozom, mert megállapítottam, hogy már századok előtt Magyarországon is voltak órásiiparosok, akik érdekes és értékes óraműveket készítettek. A magyar órásiipar tudásának jellemzésére szolgálhat, hogy szakkönyvem megírásakor készítettem egy-egy nagy kivitelemű zsebórárajzatot, ame-

lyekkel különböző kiállításokon kilene aranyérmert nyertem. A hat óraszerkezetet megvásárolta az amerikai Museum of Science and Industry időmérő osztálya részére. Ezekről a szerkezetekről persze vannak másolataim is, amelyeket szívesen felajánlok a létesítendő óramuzeum számára. Az általam készített mester művekhez hasonló számos órásnál találhatók azok szíves-örömmel átadnák a muzeumnak. Vagy azután számos óragyűjtő úgy Budapesten, mint az egész országban, akik szívesen odaadnák gyűjteményeik egyes példányait vagy egész sorozatot, esetleg duplikátjaikat a muzeum számára vagy gyűjteményeiket ismételtbe helyeznék. Az utóbbi években sok neves óragyűjtő halt meg, akik maguk szeretettel, lelkesedéssel, fáradsággal és tetemes pénzáldozattal szereztek meg azokat az értékes ritkaságokat, amelyeket örökösaitalán csak lim-lomnak tartanak és hogy a számkura érdektelen holmiktól megszabaduljanak, szintén odaadnák a muzeumnak, különösen ha tudják, hogy ezzel nevüket megörökítik.

Óramuzeum egyelőre tehát nem lesz, bár nagyon kívánatos volna, hogy megteremtésük. Az ország területén igen sok óráritkaságról tudnak. Az arisztokraták és a földbirtokosok kastélyaikban és udvarházaikban, régi templomokban és kórházakban számos olyan óra van, amelynek értéke, ha gyűjteménybe foglalnák, felbecsülhetetlen volna, így azonban egyáltalában nem jelent értéket. A muzeumok élén álló tudósoknak volna hivatásuk, hogy segítségére siessenek az óraműveseknek, hogy megteremtésük a magyar óramuzeumot.